

ГОЛОС УКРАЇНИ

Впада — Радам!

Газета Верховної Ради України ♦ № 243 (493) ♦ Вівторок, 22 грудня 1992 року ♦ Ціна 2 крб.

Повідомлення прес-центру Верховної Ради України

19 грудня перед закриттям пленарного засідання Верховної Ради України головуючий повідомив, що шоста сесія продовжить свою роботу. Про це чули радіослухачі і телез глядачі, які слухали за трансляцією з сесійного залу. Одним дітям засоби масової інформації, зокрема московська радіо «Маяк», українське радіо в інформаційних вісниках передали, що шоста сесія Верховної Ради України, мовляв, завершена робота.

У зв'язку з цим повідомленням, що шоста сесія Верховної Ради України продовжує роботу, Постійні комісії працюють над законопроектами, обговорюють інші питання, які в січні наступного року мають розглядатися на пленарних засіданнях. Звертаємо увагу засоби масової інформації. Їх нерезультативно, як допустити, що дезінформація, не необхідність більш відповідально не ставитися до висвітлення діяльності парламенту, інформувати людей об'єктивно і точно.

ЄГИПЕТ СТАНЕ БЛИЖЧЕ

Ввчора Президент України Леонід Кравчук відбув з офіційним візитом в Арабську Республіку Єгипет. Під час візиту, який триватиме три дні, він проведе переговори з Президентом АРЕ Мухаммадом Хосні Мубараком, на яких, як передбачається, буде обговорено широке коло проблем — обстановку в світі і країнах Близького Сходу і Африки. Значимі місця займуть питання розвитку двосторонніх відносин, і, насамперед, в економічній галузі. Голова Української держави також зустрітеться з віцепрем'єр-міністром Єгипетської Арабської Республіки. За підсумками візиту буде підписано пакет документів, включаючи Угоду про основи взаємодії та співробітництва між Україною

і Арабською Республікою Єгипет, яка ляжить спорядити правову основу для подальшого зцінення двосторонніх зв'язків.

Президента України супроводять віце-прем'єр-міністр Микола Жулинський, міністр закордонних справ Анатолій Зленко, міністр зовнішніх економічних зв'язків Іван Герц, виставлений Президента в Києві Іван Салій, голова державної адміністрації авіаційного транспорту Володимир Ратчук, народний депутат, письменник Іван Драч, інші офіційні особи.

Того ж дня Леонід Кравчук прибув до єгипетської столиці У кайроському міжнародному аеропорту його зустріли Президент АРЕ Хосні Мубарак.

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про звільнення суб'єктів господарської діяльності від сплати процентів за кредити та від відповідальності за прострочення їх погашення

У зв'язку із зростанням заборгованості суб'єктів господарської діяльності України, а також для запобігання можливим наслідкам, Кабінет міністрів постановив:

1. Установити, що повернення в Центрального банку Росії розрахункових документів суб'єктів господарської діяльності України за платежами, проведеними у серпні — жовтні 1992 р., є обставиною, яка звільняє цих суб'єктів від сплати процентів і майнової відповідальності за прострочення погашення кредитів, одержаних ними в комерційних банках

Україна для звільнення цих платежів.

При цьому звільнення від сплати зазначених процентів і від майнової відповідальності впровадитися на період для здійснення платежів на користь контрагента в Росії до дня зарахування відповідної суми, що повернулася, на рахунок суб'єкта господарської діяльності України.

2. Комерційним банкам України при наявності обставин і за умов, зазначених у статті 1 цього Декрету, повернути до кінця 1992 року на розрахунок суб'єктів госпо-

дарської діяльності України фактично сплачені ними суми по процентах і суми санкцій за прострочення погашення кредитів з віднесенням атраг на результати фінансово-господарської діяльності банків.

3. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.

Міністр Кабінету Міністрів України А. ЛОВОВ.

м. Київ 9 грудня 1992 року.

ЯК НАВЧИТИСЯ ЖИТИ МИРНО

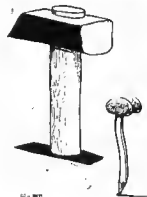
У селіщ Петрове-Дальне під Москвою 19—20 грудня 1992 року відбулася перша російсько-українська конференція «Національна безпека Росії та України: виклики сучасності і можливість спільних рішень». У ній взяли участь радники Президента, народні депутати, міністри, підприємці, члени, журналісти двох країн і дійшли до спільного висновку — національна безпека, ґрунтуючись на своїх національних інтересах, неможлива без розуміння чужих інтересів. Почався справді рівноправний двосторонній діалог, що має привести до ясного нового взаєморозуміння двох держав, модна з яких не стане Атлантидою і не зникне. Ми приречені бути сусідами і маємо жити в мирі і злагоді і люди, і держави.

Подорожчці про конференцію читайте в наступних номерах «ГВ».

Читайте в номері

7

«МИ ВАМ ПОКАЖЕМО ДЕМОКРАТИЮ!»

8

СУМНЕ МИЛОСЕРДЯ

У наступному випуску

Закон України
ПРО СТАТУС
НАРОДНОГО ДЕПУТАТА
УКРАЇНИ

КОЖНИЙ ДРУГИЙ — СІЗІФ

У кожного з нас — свій невеликий тигар. І від час реформ він невіддортно стає дададі вчича. Народ, який відами потерпав від як тя нестатків, має зазнавати нових повсякчас, як Сізіф, зборюється до Сусвітства добробуту і процвітання. Чому і доки це триватиме? Чи не дива Господь чи Диявол гору з каменем створює, через які нашому поколінню не переступити!

І справді, як укласти в просторечі слова вищої свідомості думку, що соціальна рівність ніким не рухала прогрес. І багато, багато чимого — без серця і молитви, сироватої в німуду правди, амфітеатру посередові арівів і поїтичних тубів...

Сергій ГОРЕ

Фото Анатолія КОЛЕСНИКА.

ЯКЕ ПОТРІБНО НАМ МІНІСТЕРСТВО?

Міністр транспорту України Орест КЛИМПУШ відповідає на запитання оглядача «Голосу України»

Інтер'ю з
КРАСЛЯНИНОМ

СУМНЕ МИЛОСЕРДЯ

Як багато з'явилися жебраків... Ідеш центральною вулицею Кіровограда і мало не через кожні півсотні метрів натікаєшся на людей з простягнутою рукою. Освіта була «Ятрань» — це молоді безсонні ночі сидять на колісницях, зникають з голови потрійного кашкета. А далі, біля «Дитячого світу», жінка середніх літ з чотирьохрічним дитиною... Я вже не пам'ятаю про старих бабусь, яких десятками і на центральному ринку, і біля собору, що за Інгулом. Та бабусі почали грабляться ще на початку сумоюлової перебудови, а інші жебрають лише попомодило. І неспроста.

Хоч би як так ладили старий режим, а він усе-таки не любив, щоб літні громадяни з простягнутою рукою псували вигляд суспільства «розвиненого соціалізму». Тому й розпихувало обділених долею і соціально незахисних по різних комірнах. Одиноких престарілих — до будинків-інтернатів, працездатних — до різних типів армії і товариства за профілем захворювання (сліпих, глухих і т. ін.). А молодих, схилих радше байдужі бити... це до каталажом, себто на примусову працю.

Особливо турботою і увагою були позначені ветерани війни і праці, інваліди, воїн-інтернаціоналісти, багатодітні сім'ї. Правда, увага ця мала і певну ідейно-пропагандистську мету. Пам'ятаю, з якою помілою з метою винищення постановою партії та уряду приїхала у вересні 1989 року Кіровоградська обласна Рада народних депутатів комплексну програму «Турбота і милосердя». Яких

Соціальний зріз

тільки заходів не понапаланоували «вдальняючи» постоїтним, громадським організаціям області, відділам і управлінням, комітетам і установам. А сила які задували до виконання! Профспілки і комсомол, військові комітати і різні фонди, зв'язки і побутові, товариства і Червоний Хрест. Я вже не кажу про промислові підприємства, колгоспи і радгоспи, яких просто зобов'язували надати, побудувати, забезпечити тощо. Розрахована була та програма аж до 1995 року. Давно не пам'ятаю її того уряду, розчинився в повітрі чи в комерційному акрі ленинський комсомол, а сама програма, виявляється, живе і дотепер.

Цялі динки збиралася поспішити комісія обласної Ради із соціального забезпечення, роботи з ветеранами війни, праці і престарілими, яка розглядала хід її виконання. З позитивного, яке вистігло з короткого «дещо зроблено», можна відзначити поліпшення житлових умов 1600 ветеранів і допомогу, надану 21 тисячі за ремонті квартир. А з негативного — обидні «золоті гори» і мізерні результати зробленого за три роки. Мокня, звичайно, тишиться, що відкрито мережу пільгових магазинів, організовано безплатне харчування для жебраків у колгоспно-радгоспних їдальнях, споруджено 30, а в стадії завершення 40 будинків-інтернатів для престарілих колгоспників. Але в тих «пільгових» такі самі ціни і такі

само нічого купити, як і в звичайних. Що ті інтернати — краля в морі на майже чотирі сотні колгоспів і радгоспів області. А планування спорудити такий у кожного господарстві.

Глибокі сумніви беруть і щодо організації безплатного харчування. Виясло було в минулому році за що спрау кіровоградського обласного відділення Українського фонду милосердя і здоров'я, організувало безплатні обідні кафе «Купища». Та гроші закінчилися, і все припинилося. Красний жест зробив Кіровоградський міськомком: організували в ресторанах кілька безплатних обідів, а потім домоглися їх скорочення, що ті будуть розвиватися обідні неминим по димам.

Так було до літніх канікул, підтримав депутатський міськомрад, голова міської Ради ветеранів Василь Дашняк. — А пішли дити на відпочинок, кафе закрилися, і все припинилося. Не відновили й до сьогодні. Правда, Ленінський райкомком, де головує Валерій Мануїл, береться знову організувати безплатні обідні за 120 пудів. Але тільки до нового року. А описи хазяїня будуть ціли.

Проблемами жебрана, по суті, опікується обласне відділення Українського фонду милосердя і здоров'я та його філіали в районах. Вони й одинокі якусь дадуть безплатно, і гришки, як є, допоможуть. Але їх можливість

авраб обмежені. Ще коли створювали той фонд всеосконого масштабу, його засновники — союзи міністерств, громадських організацій — зобов'язалися переохувати благодійні внески центральним, а вже Москва розподіляла, скільки кому дати. Коли Союз розпався, асоційований фонд перетворився в міжрайонний з вульовою віддачею. А новостворений український тек не дав кожного купона, покнявши свої обласні й районні відділення на самовиявлення. Хто як крутиться, той так і мате. Осві вони й крутяться, як уміють. Одні провадять аукціони (але без особливого успіху, бо і спекуляції, себто бізнесменів, і вибір крадій, і ціни нижчі), інші вигадують лотерею. Відкривають комісійні магазини, малі підприємства та кооперативи. Дехто одержує благодійні внески від підприємств та організацій. Але в загальному, краще, ніж у році війни було символічно.

Звичайно, і народжується заступник голови кіровоградського відділення Фонду Валентина Новосад, — горіла й лотерея — сабня майля на звичини. Коли б нас були власні малі підприємства, які відрахували б частину прибутку, тоді мали б надійне джерело доходів.

Так кіровоградці й зробили. Крім трьох магазинів організували ще три кооперативи, які згодом перетворилися в малі підприємства. Щось там вони виготовляли, пробували дідати, бо держмава сприяла їхньому процвітанию. Але в нинішньому році держава своє ставлення до підприємництва переміняла і обкладала подат-

ками не тільки підприємства, які працюють на милосердя, а й будь-які надходження, що ідуть на благодійні рахунки. От вони й перестали платити. Платяться, чи можна та чи й морально татити податок з жебраків сумні? Валентина Мисайлівна розповідає, що вони й лотечки не взяли з благодійного рахунку для утримання нечисленного, з трьох чоловік, апарату. Заробляють самі, живуть з окремого рахунку. От вони й попереставили — то сьятє. Он Кіровоградський міськомком переухував 15 тисяч. Певні суми надійшли і від об'єднання «Червоний зріз», «Дружбам», за «Милосердя», імені Тарата, об'єднання «Галич», спартизального утворення, та зібрав їх асистенти, щоб одлати, згріти усіх нужденних? Тільки одинокі престаріли, які потребують догляду, в області понад 9 тисяч. А сильні калі, хворі, тих же одинокі молодих матерів! Хіба можна, наприклад, доглядати і прогулювати новонароджене немовля, коли жінці в декретній відпустці дод платили 900 карбованців? Або одити її творю, немовлядо, тільки й тримається на бичку світі завдяки дітям?

Сьогодні можна почути скільки загодом рожевих мрій про те, які ми будемо добрі та цивілізовані, коли станемо власниками, розбагатіємо. Та тільки чомусь в обласному відділенні Фому милосердя і здоров'я, в ласий році ветерани мені назвали кожного бізнесмена чи підприємця, який би пожертвував щось зменшеним. Ток і змушені вони ходити в ринки з простягнутою рукою.

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент
«Голосу України».
Кіровоград.

Без втрат для батьківських гаманців

Ви знаєте, виним хочуть бути наші діти! Зайсно, шасливини, давного треба не тек усе й багато: гриши чверок, улюблених гришок, ба жень «відки» (для муляжів), компютер, побільше кишенькових гришок і неоскопичність «жюнок». Погодається, перелік цей дещо відіривається від набору тих опмірних речей, з якого складається пакет шаста дитини 70-х — епохи «шасливого дитинства», коли усе майже було дітам.

Але чомусь саме цей нині відчужено потерпілий від лавини сервізму й гіршої іронії, а

тому з яено підмоченою репутациєю аквіса згадуєся мені, коли випадково побувала у київському виробничому об'єднанні імені Артема.

Тут провадять свій вільний час діти віном від 8 до 16 років. Проводять з користю і абсолютно без втрат для батьківських гаманців, що з них саме усе екзотичне. А далі — більше. Вибір спортивних секцій широний: від сучасних видів спортивної боротьби — нарате, дзюдо — до аеробіки та спортивного орієнтування. Спорклуб має просто різні зали для тренувань, басейн,

чудово обладнений тренажерний зал — один з найкращих у місті. Результат роботи на ринковому ноланті — тренувальні відкрити. І стін «Союла» вийшло чимало чемпіонів України, призери міжнародних змагань. А національно не змагань за боротьби дзюдо у Вінниці, що мали назву «Дружба», серед 26 номінацій США міжкомісії «Союла» посіли номінацію 6 місце, а Дмитро Шевченко та Руслан

Сточеван (1978—1980 р. н.) — почасні перше та третє. Чом не шаста!

Тож виним хочуть бути наші діти! Побачивши топлени, ми шасливі обидва дітей шаста тренувань, розуміємо, що шаста для них — то не лише щастя та «жюнок», а дещо більше. «Союла» вчить їх бути сильними, сильними, відданими, мужливими — коротше на жучи, чемпіонами. І не тільки

ні й, мабуть, не тільки на спортивному килимі, сильним омишником й великомішником, що зветься життям. Шаста ти вам, хлопчині!

Алла РОМАНЧУК.

На знімку: дитячий тренер з боротьби дзюдо Валерій ГЕРБЕДА зі своїми вихованцями на тренуванні.

Ото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗА СІМОМА ДВЕРИМА СЕМЕРО ЧУДЕС

Відпрацювавши майже 12 років кореспондентом нинішніх газет у Дніпропетровську, достеменно вивчив свою потужну область. Не знайти жодного заводу, комбінату, шахти, де хотіли би не побувати, котрі б не знав, як своїх п'ять пальців. Але всі ці роки залишалися недоступним, невідомим інше підприємство, які доводило називати оборонними, а насправді — військово-промислового комплексу.

Потрапивши туди вперше, на власні очі побачив, наскільки унікальні й надсучасні потужності та технології, довершені й бездоганні, що вони здалися мені фантастичними. Щойно побував за прохідною ще одного досі закритого «воєнного монстра» — виробничого об'єднання «Дніпроський машинобудівний завод», і знову, ледь вибрюкаючи захоплення, переконався, що марино Україна, визнаючи свої сиринні багатства, водночас приречено погоджуватися, наві за рівнем виробництва надто відстає. Та мати таке підприємство, як Дніпроський машинобудівний завод, щоб не рівних конкурувати із Заходом і забезпечувати свій ринок першочесною продукцією широкого вжитку.

Відкриття заводу з розумінням відкриття величезних можливостей, якими він здатен обдару-

вати наш народ, переконали на випуск «мирних» товарів. Саме з метою сприяти на державному і вільному підприємницькому ринках виробництву нової продукції в інтересах економічної розбудови України, газета «Голос України» і заохочує на об'єднання постійний кореспондентський пункт. Нагадувати зміст перших публікацій, очевидно, немає сенсу, сменю лише, що йдеться про програму випуску систем телефонного, радіотелевізійного і космічного зв'язу, комплексів переробки сільськогосподарської, сучасної побутової техніки, медицини, екологічної техніки тощо.

Щоб синіти уявлення про новаторське підприємство, взяте не контролю газетою, і пропонуємо сьогодні фотоповітряну Дніпроського машинобудівного об'єднання. Це, смію запевнити, лише часточка того, що може репрезентувати його. Попереду ще будуть зустрічі з інспективом, з його проблемами і успіхами, бо курс, обраний підприємцями, напередир кризовим трудностями чітко вимальовує жаде-не майбутнє.

Микола
НЕЧНПОРЕНКО.

Фото Анатолія
КРАСНОЖОНА

НЕ ПОТРІБНЕ НАМ СОНЦЕ ЧУЖЕ

пошуках нового місця роботи я не зазнав, — каже Валентин Сергійович. — Пропозицій було багато, і щоразу писувалася умова, проблема життя розв'язувати самостійно.

На думку цього офіцера державні структури України мають приділяти більше уваги переміщенню військовослужбовців українців. Україна та Росія, а також іншим країнам СНД варто було б укласти міждержавні угоди щодо цього. Вони мають містити гарантії цілового забезпечення для

офіцерів, котрі все життя прослужили на нордонах імперських держав СНД. Адже ще найбільше зараз їх турбує житло, пенсія, інші соціальні блага... Чи одержать вони все це, повернувшись на рідну землю?

— У мене особисто тривалики було з України, там місцеве начальство утримує, — каже начальник однієї із застав, старший лейтенант Іван Іванович Іванов.

Проте я ще одно налаштувався Іхати. Дружину ужо відправив до Луганська. За'язку ніякого. Лише через місяць дізнався, що у нас народилася дочка.

Сьогодні на цій, як ту кажуть, Богом забутій зас

таві, він ніяк не останній з українців. Минулого року І було багато більше: його заступник, замполіт, старшина — всі родом з України.

— А чому б не розв'язати проблему переміщення на Батьківщину військовослужбовців-українців цивілізованим шляхом? — каже Калган. — Для цього відповідні служби в Києві мають

зробити розрахунок — скільки вакансій у них в і скільки офіцерів з близького зарубіжжя вони можуть прийняти. І виходячи з цього організовано влаштовувати таких, як н, бідолах.

Він вважає за парадокс, що громадянин України служить в армії Росії, захищаючи кордон Таджикиста

Юрлук КУШКО

Таджикистан,

Від редакції: На понатку цього місяця нарешті в'явився Указ Президента України, що передбачає повернення на Батьківщину військовослужбовців -- громадян України з Таджикистану.

тану за їх бажанням. Увага хороша і своєчасна. Втім у ньому є одні чалы: не йдеться про їх подальшу долю. Тому побоювання, висловлені в інтерв'ю деякими офіцерами щодо свого майбутнього, необгрунтованими як ніяк не назветься.

● Набравши чинності
румунсько-німецька угода, за
явою Бони розпочинає
відправляти на в'язничину
тих румунських громадян, які
незаконно перебувають у
Німеччині. А таких — тисячі,
авжеж цигани. Ця акція
обійдеться німцям у
30 мільйонів марок.

● Постійний спад промислового виробництва через брак енергоносіїв може призвести до національної катастрофи, закликає керівників уряду Румунії. У грудні багато заводів країни припинили роботу, а армія безробітних нараховує 1,5 мільйона чоловік.

У 1991 році обсяг автотранспорту нафти в Румунії скоротився на 25 відсотків порівняно з 1990 роком. Через нестачу валюти зменшилися імаортнафти, газу та інших енергоносіїв. За останні два місяці сільське господарство, наприклад, отримало аквешеніюполивних наливів, необхідного для проведення осіннього польових робіт.

● Любоко Георгиевський — лідер Демократичної партії з македонську національну єдність — подквивав урядові Болгарії за те, що той виступив проти намірля Сербії та Греції розділити Македонію. Партія Георгиевського є найбільшою опозиційною сную до апарамента цієї республіки вис-Югославії.

Проте, як згодом повідомив
арядшанини грацького
міністерстве закордонних
справ, перевага надорку з
Манадонією на є офіційною
аозніцією Афі, а нншнє
домєгннєм нєвнх
націоналістнх ків.

Підготував
Василь ЖУКІВСЬКИЙ

У Молдові з офіційним візтом перебував Голова Верховної Ради Республіки Білорусь С. Шуміляк. Після ряду зустрічей і бесід підписав договір про дружбу і співробітництво між двома державами.

Білорусь, до речі, перша країна, з якою Республіка Молдова встановила дипломатичні відносини, укладе договір про економічне співробітництво.

з вантажам пшениці прибув до сомаїлійського міста Байдоа. Його супроводжували 40 моряків ніхотинців США. Їм повідомляють, зерна вистачить на те, щоб забезпечити добоку потребу а хлібі 750 тисячам осіб.

Обраний Президентом США Б. Клінтон прийняв рішення призначити міністром оборони країни голову комітету наляти арестуваних у справах збройних сил П. Есина, а директором Центрального розвідувального управління — голову постійного спеціального комітету палати представників у справах розвідки Д. Мюскерді. Про це асоційована газета ділових кіл США «Уолл-стріт джорналь».

**НАПРУЖЕННЯ
ПОСИЛЮЄТЬСЯ**

Рішучий протест у зв'язку з новим
злочинним ізраїльським війсьм на
окупованих арабських територіях
завалив Організація визволення
Палестини (ОПВ).

[illegible]

ЩЕ ОДИН ФОНД

Домовленість про створення міжнародного Фонду безпеки АЕС ковшиного СРСР може бути досягнута між країнами «нашої сім'ї» до нагальної зустрічі в Відні, який наступного року в Токіо. Як повідомляла газета «Тоніо симбун», це стане можливим у зв'язку зі зміною позиції Сноуочених Штатів, які досі не підтримували ідею створення такого фонду.

За повідомленнями
наших власних кореспондентів
та зарубіжних інформантів.

-У сусідів.

ДИКТУЄ ЕКОНОМІКА

у Молдові змалює, що початок переговорів з Лівобережжям. Предмет обговорення — рамки політичного, юридичного та економічного статусу регіону. Мета — виступити на війні рівня двосторонніх відносин і цим відкрити шляхи до реформи на всій території Молдови. Без участі Лівобережжя не можна піти на змову. До того ж, якщо виступити з такою пропозицією, то це буде порушенням воєнних законів, які в Кишиневі розробляють на основі досвіду. На Лівобережжі, стій, також не можуть не позначитися самозахисні і політичні невпевненості, що останні часи дедалі більше перетворюють східні райони Молдови на ставок, затягнуту величезні багатини.

За що ж воювали у Придністров'ї? Відповіді на це запитання — означає зазирнути в майбутнє.

Про те, що пертон, який давав 23 проценти промислової і 14 процентів сільськогосподарської продукції Молдови, здатний продукувати себе сам, неодноразово говорився і писався. Залишатися додати, що великі підприємства Лівобережжя мали й будуть монополістами багатих галузей і на території СНД. Звідси і швидші, ніж на правому березі, контакти з інформантами, і передовіші програми ринкових перетворень для підприємств. Але їм зовсім не по-

Добре проаналізувавши ситуацію, уряд Молдови сунув до А. Сандел виступити офіційно гарантом у майбутніх переговорах. До делегації Кишинєва ввійшли в ос-

новому заступнику міністра. Цей момент, говорять, не користь урядові, який у разі різниці в думках, перш за все економічний баланс республіки і виходить тільки з економічних реалій, викликає у територіальних керівників деякого ретематизування. Вони вважають, що проблеми які вимагають законодавчого рішення, мають розглядатися в парламенті. Тому в комісії є багато дискусій, які стосуються народної депутатів. Повідомлення про те, що матеріали двосторонніх переговорів буде передано в парламент Молдови, депо поміж ними виникли було незручність...

Глава Національного банку Молдови Л. Толмач, мабуть, найкраще змалював у парламенті ситуацію, коли сказав, що республіка не може ввести свою національну валюту, залишаючись у зв'язаних відносинах з Ліберією. Карбованець, що там ходить, за його словами, може перетворити за провадженням лей на макулатуру.

У рішенні прискорити переговори відіграв свою роль

Міжнародний валютний фонд, відомий як «МВФ», дає кредити до врегулювання підприємствого конфлікту. Федерація «Ліквідує» економіку, а «МВФ» надає статистичну основу у внутрішній політиці Молдови. Але це було б повною сказати, що на економіці «тві» сторони. Незважаючи на те, що в ДІ-Міжнародні створені власні економічні системи, які використовують свою армію, свої приєднані загонами, що загрожують, веде до створення замкнутого господарського комплексу, який не може бути розкритий, поки не з'явиться в суді. Стрижін створює підприємства. Крім економіки, неможливо людей і націоналізм, який неможливо в Україні «25 процентів акцій» у фонді державного майна, який використовується на соціальні потреби. Обов'язки, який не може доходити перш за все з особистості міркувань, не залишає сумніву, що чинником мажоритарності є «МВФ». Тира-підприємств не обійшли чутки, які, отримавши, і Кішиньов, що все вкотре

Економічний чинник зростає зруйкувати політичну єдність у Придністров'ї — це, на що натхненню спирався Гирсоль. Період мирного життя дав відстоятися, думаю і поверну їх до питання: «За що воювали?» Невідання мир означив і ще одне питання: «Як жити далі?» Надія на швидке офіційне визнання хоч б у найближчому зарубіжжі ослабла, як

і в Молдові надія на масовий приплив зхідних капіталів Вихід один — усього добитися самим.

На якій формі? Наповняти гатині Лівобережжя? Глави адміністрації Тирасполя І. Смирнов сказав: «Неважливо, як, усе це називатиметься, головне, щоб було дотримано двох принципів: по-перше, самостійність регіону і гарантії на випадок зміна статусу Молдови». Послання на задоволення керівництва Молдови про незалежність курсу на повну незалежність республіки не вилінуло. Гвардійці мають бути дані не від імені іншійшого керівництва, а закріплені законодавчо. Це записати у Конституції на різних рівнях і від різних осіб.

Лівобережжя, котрі в 80-х роках історії промислових товарів продає в Росію, а звідти отримувє сировину, наваривши перепродаються на чужині. Це політичний партіям Молдови зі старихих сусідів на якіхось інших. «Через Схід ми отримувемо 1 зв'язок із Заходом», — говорить мені трансільський промисловець. Але сьогодні уряд Молдови теж відмовився від дровину на Захід, оголошеного свого часу колишнім прем'єр-міністром М. Друкюм.

Чи зійдуться хоч якось
інтереси сторін, у якому те-
риторіальному утворенні жи-
тимуть люди, понаже діалог
Кишинів — Тирасполь?

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

нації. Цієї ланки в ланці дерев, одного пологого небезпечно народу. Української ваги культури. Концепції школи не української, як окремої стрижка навчального процесу. Однією з авіаційних мікроскопів, і згідно з законами Божою.

Ць

орська школа. АРНОІ. й рік. Діти казки. лі. яцію. ожити кризи жіння?

ої гені. рогерметич. пам'ять. ія. ця ін. стиратич. ну до се. івни. невин. дадує Ма. ривтвора. іачку на. ітний учи. вати на. івляють жін.

навчально. е його. ість. і. ці. самоос. токів. Щоб. змага. дитячу. комплекс. призводить. і враз. у поча. не про. — си.

домашніх. Нав. Діти об. перш. опанува. івних шко. цілий рік. Саме так. тут вивча. предмет, а. досліджує. Ці дос.

не

ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ивчатися. або їхніх. планів на. рік ук. предмет. лише од. україн. тарасівської.

бір). При. нийжує ав. і мови, по. українського

лідження унікальні, і, оскільки вони також стали підґрунтям навчально-виховного процесу, наведу втяг з її праці «Яйце-райце».

«...Жили-були собі дід та баба, і була в них курочка ряба...» Хто з нас не починає свої мандрівки в життя саме з цієї простої, як нам здається, але напрочуд багатозначної казки?

Переважно казочку про курочку рябу розповідають дітям у скороченому варіанті. Але вона має своє продовження. Вже не тільки дід і баба, в її солом'яні двері, дуб, річка — все в природі оплакує розбите яйце. Що ж це за яйце і про що наша казочка?.. Вона дає нам ключ до розуміння багатьох світових твін. Адже вона — метафорична формула, в якій закодовувалися древні знання. «Ді» в світовій міфології (древньокитайській, древньоіндійській) позначало первопредка. В єгипетській міфології «Ба» — один з елементів, що становлять людську сутність, її душе, життєва сила, що продовжує існувати і по смерті людини. Казочка про курочку рябу — це казочка про перших людей, наших прародитців, і про те, з чого виник світ. А виник він з яйця: «Не просте, а золоте». У світовій міфології існує поняття так званого «світового яйця», яке символізує живу силу і цілісність світу. А чи наша матінка-земля не нагадує нам велепенське яйце? Чи не означає розбите яйце порушену цілісність світу? Адже «дід був — не розбив, баба біла — не розбила, а маленька мишка хвостиком зачепила...»

Наша земля — унікальна жива істота. Вона дуже вразлива. Ми можемо бити її ногами, топтати росу, засівати її жати ниву, випасати на ній багаті стада, але при цьому не чинити їй шкоди. Необережний порух хвоста непроханої «мишки» може розбити унікальне золоте яйце. Чи не застерігає нас творчі казки від Чорнобиля, від цієї страшної катастрофи, перед загрозою якої нині опинився світ? «Дід плаче, баба плаче, солом'яні двері риплять...»

Наївна казочка про дідуся, бабусю та золоте яйце виростає у філософську космогонічну формулу світовтворення і світовідтворення.

ВІДБІР дітей до школи незвичний. Їх питають: «Ти вмів розмовляти з квітами, Сонцем?» Батьки, можливо, не завжди розуміють, у чім тут «сіл», а дітлахі розповідають про свій діалог із світом цілком серйозно.

«Діти привчаються з перших днів керуватися не чужими приписами, а власним розумом проникати в суть явищ і проблем», — передбачає концепція школи. Зрозуміло, що вона зорієнтована на виховання еліти. На жаль, це слово в люмпенізованій свідомості й досі асоціюєть-

ся з посадовими пільгами й матеріальними можливостями батьків, які спроможні «купити» для своїх дітей освіту. Освіта в цій школі платна, але її не купиш.

Фінансово-матеріальне становище школи, м'яко кажучи, критичне. З міської казни вона не отримує ані копійки, а благодійництво спонсорів за ініціативою податкової політики ніяк не заохочується, навпаки, стримуюється. Що буде далі — невідомо. Потрібні приміщення, кошти. Марія Чумарна та її колеги планують комплекс: дитсадок — початкова школа (1—3 класи) — гімназія (4—7 класи) — ліцей (гуманітарний, природничий або змішаний). Міське управління освіти пропонувало їй адміністративну опіку — відмовилася. Бо тоді директора школи можна було б будь-якою миті зняти з посади.

У задушливих 70-х роках кар'єра молоденької вчительки, яка почала працювати в глухому селі, розбилася саме об адміністративне шкільництво.

На її казково-творчий урок у четвертокласників навідалася завуч й обурилася: «У вас за програмою переказ за картиною «Ленін у Горках», а ви що робите?»

— Я повинна була або зламатися або залишити школу.

Марія Чумарна вибрала літературну працю і повернулася до школи... майже через двадцять років.

ЗВІДГУКІВ батьків знаю, що діти тут не втомлюються, хоча більшість залишається у подовженої групі. У кожному класі — п'ятнадцятеро дітей. Хлопчики й дівчатка — окремо. Хлопців виховують на козацьких традиціях і навіть спортивні заняття проводять як козацькі забави. Дівчатка ж — Берегині роду. Жінки. Матері. День розпочинається з молитви.

— Рідну мову вивчаємо не тільки як засіб спілкування, — розповідає Марія Чумарна, — а і як ключ до розуміння характеру народу, його культури й історичної пам'яті.

Засновники авторської школи Марія Чумарна, Богдан Чепурко, їхні колеги міцно тримаються коріння рідної землі й утверджують себе в контексті нашого реального сьогодення. Сутність авторської концепції зводиться до того, що діти опановують знання як вироблений упродовж тисячоліть досвід людства, а не набір тієї чи іншої інформації, нерідко заідеологізованої.

А семирічна Маруся придумала нову казку — про країну Павшакінію. Думаю, що в цьому неологізмі — суть нашого нинішнього життя, де так багато скороминущого і замало уваги до вічного.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

вертаємося до уряду України з вимогою негайно зреагувати на протиправну діяльність місцевої адміністрації півострова, захистити українське та кримськотатарське населення від насильницької русифікації.

Система освіти автономної республіки повинна обумовлюватися національним складом населення. А оскільки Крим є частиною України, то державною мовою на цій території мусить бути лише українська мова.

Центральне правління Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка.

Ретроспектива

Мить і чинність.

Фото І. КОЗЛОВСЬКОГО, В. ПРИМАКА
І О. КЛИМЕНКА.

ЩО ЗНАВ Юліан Середяк юнаком, про книжки? Ну, насамперед, що є цікаві і не дуже. Що вони потрібні і для навчання, і для того, аби знати, що у світі діється, і для гарного проведення часу. І... Словом, без книжки ні туди, і ні сюди.

Не можна сказати, що Середяк був лише, так би мовити, споживачем книжкової продукції — її читачем. Ще як учнівсь у Дрогобичі, в торговельній школі, а відтак працював головним бухгалтером у відділі мистецтв місцевої обласної Ради — тоді якраз прийшли на Західну Україну більшовники — він активно дописував до багатьох львівських видань. Та головне — до тижневої «Неділі» і сатиричного «Комара»: там залюбки друкували його гуморески, загадки, малюнки, переклади з польської та німецької...

І за німецької окупації словом, олівцем, пензлем Юліан допомагав Українській Повстанській Армії: писав і оформляв листівки, відозви, прокламації. І навіть в Австрії, у таборі для переміщених осіб, зумів видавати рукописний гумористичний журнал «Проти шерсті»...

На Україну повернувся...

ДРУКАР КНИЖОК НЕБАЧЕ

Правду кажучи, опинившись згодом в Аргентині, де попервах працював мулярем, Юліан Середяк про видання книжок і не мріяв, хоч їх брак в українській громаді, значно розширеній після другої світової війни, дуже відчувався. Йому тоді страшно кортіло, просто аж свербіло наладгодити тут, в Аргентині, випуск сатиричного журналу. Тем не бракувало, та й сили, потрібні для цього, були: з Європи по війні наїхало чимало інтелектуалів, а серед них і літератори-гумористи, і художники-карикатуристи...

Журнал «Мітла», його перший номер, який творив, редагував, видавав і продавав муляр Юліан Середяк, лобачив світ першого березня 1949 року. Кредо цього місячника було закладене в «Гімні «Мітлі», одна зі строф якого звучала:

Хтось на націю нахлав,
Хтось червоним дуже став,
Інший думає, що світ —
Власний, винуктий живіт...

Потім цей часопис стане звичним, буденним явищем для громади — «Мітла» виходитиме регулярно, щомісяця цілих двадцять ще й шість років, мала й щорічний додаток — календар на сто п'ятдесят сторінок (а це ж двадцять шість випусків!), — але тоді, на самому початку, це була справжня сенсація, подія для всіх українців Аргентини. Та скоро не тільки для них: гумористичний місячник почала передплатувати українська діаспора інших країн — наприклад, як на зарубіжжі, з першого ж номера був просто фантастичний — дві тисячі примірників! Видання стало прибутковим!

Як там кажуть: апетит приходить... «Мозковий центр» часопису «Мітла» — літератори Юліан Середяк, Юрій Тис-Крохмалюк, Анатолій Калныновський — якимсь упереміш між смачним аргентинським вином, горою недопалків, стосами анекдотів і згадок, враз висловлює те, що до того не раз думав кожен поодиночки: а що, як нам заснувати видавництво і давати жадібній на духовний харч громаді вартісну книжкову продукцію?..

Думка, бажання й потреба були висловлені. Лишалась дурниця — реалізувати все це.

2. А ВТІЛЮВАТИ в життя, як скоро виявилось, завше важче, багатого важче, аніж мріяти і планувати.

Насамперед: що видавати? З чого почати? Хіба є хоч один вартісний рукопис? І знову: гора недопалків, пляшки червоного сухого вина, п'ятірні в розкуйовджених чубах... Тепер не до анекдотів, не до жартів: у повітрі висить невідступне питання — що? Це як дамоклів меч, постійно над їхніми головами: що друкувати?

Середяк як ініціатор усіх їхніх задумів несподівано звернувся (а чи так уже й несподівано?) до Юрія Тиса, який уже мав кілька виданих книжок, серед них й історичні:

— Започаткувати наше видавництво годилося б твором, який би зв'язував Україну з Південною Америкою. Може, це був би твір про наших заробітчан, а, може, й

якийсь історичний, скажімо так: ном потрапили ринки на цей Могла чн Ану, думаймо Обережний

— Я вже в національній двісті л виволонення го поневолень. Такі криві, були лише турка-емігранта. Значить... В Анатолії горіли: Треба разу визначити подохат Тис-Крохмалюк

— Пробувати жуть, нації вільні звідки аукціоні в А Середяк а

— Кажуть правду! А чоме криву, ко для них, які щось не те. в цих музеях буде якось вистави, от тобі, цтва замовле романи про у нинішніх пригоди бились аж до Сказано —

Хтось аби кав'ярні, яка ком — на Рі що трохи під бі, посміяли диспавишсь, фільмакою були не лиш рні, вміли пиш цю (Тис —

— муляр и — робітник — кошти на пр обов'язок пер ред друзями.

Через рік ночас україн тини, а й ін ні, тримав любовно гра цем Борисом жою друкар кладниці кр «Юрій Тис. давництво Ю 1953 рік». і шій же обк анотацио: Юрій Тис р пригдон мол ча, який жи Книга нас ми, відзерн ство героїв, все те, чого жих світах, лекій батькі Видавницт

ЮЛІАН б. раженого й Але то й сл що це він та не банує за жаліе, що зр

Хоч коли дежка правди — Коли і

дували, а с тексти, — і кою, англійс читав корект такі книги, і мене б загин

Що правд тя (і продо десяти книж поезія, проза муарн, підру

1.
ЩО ЗНАВ Юліан Середяк юзакком, про
ниники? Ну, насправді, що є ціна і не
дуже. Що вони потрібні і для ванчани, і
для того, аби знати, що у світі діється і
для гарного проведення часу. І... Словом,
без юзаків ні тут, і ні сюди.

Не можна сказати, що Середяк був ли-
ше так би мовити, спрощеним книжковим
продуктом — ті читачем. Ще як учився у
Дрогобиці, в торговельній школі, а відтак
працював головною бухгалтером у відділі
містечк. місцевої обласної Ради — тоді
якраз приїхав на Західну Україну більшо-
визми — він активно доклав до бага-
тства паливних видань. Та головне — до
тижневика «Неділя» і сатиричного «Но-
мара» там залюбки друкували його гуморес-
ти, загадки, малюнки, переклади з польсь-
кої та німецької.

І за німецької окупації собою, ошпане-
ним Юліан допомагав Українській Пос-
тановській Армії писати і оформляти листів-
ки, відомки, прокламації. І навіть у Австрії
у таборі для переміщених осіб знову ви-
давали рукописний гумористичний журнал
«Проти шерсті»...

якийсь історичний, пригодищаний роман,
скажімо так про козаків, котрі якимось чи-
ном потрапили з першовідкривачами Аме-
рику на цей континент.

Мости чи ті потрапити козаків сюди?
Ану, думаймо кутло.

Обережний Юрко почав здаляку.
І вже давати придлялося до шабл
в національному курті, яку подарували на-
миче дістаті літ тому відчати аргентинці за
виголошення їхньої країни від Іспансь-
ко поновлення генералом Сан-Мартином.
Там крім, одобрено самостійним, шабл
були лише в турів і українців. Нюжного
турка-емігранта в Аргентині не було і не
було.

В Анатолії Каліновського аж очі роз-
горілися:

Треба дати на експертну: хіміки од-
разу виснажити, де віддавалась сталь, за-
дні ходять самостійно.

Тис-Крохмалюк малював рукою:
— Пробуємо умовити. Не дають. На-
жуть. Національна святиня. Пославши на-
віть зажди залазас: кажуць — кулена на
аукціоні в Англії.

Середяк аж розсердився:

На Україну повернуся...

ДРУЖУКАР НА ПОЛІСЬКОМУ ВІДНАВЧЕННІ

Правду кажучи, опинившись згодом в
Аргентині, де потерпав працював мулярем,
Юліан Середяк, про видання книжкою і
не мріяв, хоч іх брав в українській грома-
ді, значно розширений після другої світової
війни, ану ще відчувався. Йому тоді стра-
шно кортало, просто аж сюрвало нагадувати
тут, в Аргентині, випуск сатиричного жу-
рналку. Тем не бракувало, та і сили, потріб-
ні для цього, було: з Європи по війні на-
йшло чимало інтелекції, а серед них і
літературно-гуморески, і художня карна-
турність.

Журнал «Мітла», його перший номер,
який творив, редагував, малював і продавав
муляр Юліан Середяк, побачив світ пер-
шого березня 1949 року. Кресо цього мі-
сячника було закладене в «Міні «Мітла»,
одна зі сторі його зачула.

Хтось на надію нахвал,
Хтось червоною джег став,
Ізний думав, що світ —

Басисний, аніжувати жовт.
Потім цей часопис став звичним, буден-
ним явищем для громади — «Мітла» ви-
ходить регулярно, щомісяця цілий двад-
цять ще й п'ять років, маю в щорічному
додаток — календар на сто п'ятдесят сто-
рінок (а це ж двадцять шість випусків!) —
але тоді, на самому початку, це була спра-
вжана сенсация, родилась від всіх українців
Аргентини. Та скоро не тільки для них,
гумористичний місячник почав перепла-
чувати українська диспоса. Ізний кра-
сний, на заробіток, з пер-
шого ж номера був просто фантастичний
— та тисячі примірників! Видання стало
прибутковим.

Як там сказати: аніт приходить...
«Мозковий центр» часопису «Мітла» —
літературо Юліан Середяк, Юрій Тис-
Крохмалюк, Анатолій Каліновський, пер-
якось упертимий між смачним і гострим
вином, горою неопаленою, стосами
анекдотів з загадок, араз англоїзми та
що до того не раз думав кожен поодинокий, а що
як нам заснувати видавничтво і давати
надійний на духовний харацмоді вартис-
ти книжкову продукцію?

Думав, бачання й потреби були вкльо-
тени. Ліпшала дурниця — реалізувати
асе це.

2.
А ВПІЛЮВАНІ в життя як скоро на-
явилось завше важче, набагато важче
анім кріпяти і планувати.

Насправді, що видавати? З чого поча-
ти? Хто є хоч один вартісний рукопис?

І знову: горою нездолана, пляшки чор-
ного сукучо няня, п'ятіри в розкубодже-
них кубках... Тепер не до анекдотів, не до
жартів, у повітрі висить неждана пи-
тання — що? Це як дамочка меч, постій-
но над хімією головами: що друкувати?

Середяк аж іміжувати їзди. Їхні зау-
ми несподівано звернулись (а чи там уже й
несподівано?) до Юрія Тиса. Ім же усе ма-
вільно виданий нявном, серед них і історич-

— Кажуть, кажуць... Піди тепер узагал
правду! І до кого купили (якощо купили!) са-
ме криву, козачку шабляну, а не звичну
для нас і для історично-науковців... Тут
щось не те. Ясна річ, що цей експерт на-
вчє цих музейних штурів шабля такої треба
буде якимсь мудрити... Але доки це стаєть-
ся, от тобі, Юрко, від директора відчати
зача самостійно: намагайся придумати
роман про українських козаків, які з різ-
ними пригодами й добрим намірами до-
билися аж до Південної Америки.

Сказаво — зроблено?

Хтось аби їх послухав у тіл прокурерій
навчари, яка ім завжди служила прихвот-
ком на Рівнаді! — справді! подумав,
що трохі підлілі чоловіки попомогли, со-
бі, поспішали, похизувалися, а потім, від-
дихавши, збувши, про що й мови було, за-
ділянкаю івані й кулені півка. Та другі
фільмканові були не тільки фаталь-
ні, анім пилькувати як свою основу пта-
ку (Тис і хімія у лабораторії, Середяк
був муляр на будівництві), Каліновський
— робітник на залізниці), яка давала їм
кошти на прожиття, та і виконувати свій
обов'язок перед громадою, чесне слово не
ред дуриним.

Через рік, здивований і натішений вод-
ночас український читач не тільки Арген-
тині, але й інших країн, де жили їхні кра-
їни, тримав у руках — чудотворну книж-
ку, любовно графічно оформлену знанням мит-
цем Борисом Крохмалюком, що іще палала са-
мою друкарською фарбою. На чудній об-
кладинці красним шрифтом записали:
«Юрія Тиса Реву у неждано. Роман. Ви-
данництво Юліана Середяка, Аргентина,
1949 рік». А розкритий книжкою, на пер-
шій же обкладинці можна було прочитати
анотацию: «У цьому найвиштованішій творі
Юрій Тис розповів нам про літнісний
пригоди молодого українця Міхаса Прет-
ча, який живє в початках ХХІ століття».

Книга насканена пригодищними поді-
ями, відвертими шпихетями і літ-
ратурно-теоретичніми зауваженнями на
все те, що навчилися і що бачили в чу-
жих сатах, завжди має служити їхній да-
лекій бачишчності.

Виданнямто народилося...

3.
ЮЛІАН бурчить, власне невдоволеного, об-
раженого й ошуканого життям чоловіка.
Але то й сілпою видно, і глухому чути,
що це він такий, для годинки, що зовсім ані-
м не бачує за тім як прошив свій вист,
нажале, що зробив для громади, для людей.

Хоч кожен послухати його й подумати, то
деця гаравда в його словах є такі:

— Коли інші авта купили, хати собі бу-
дували, я сілпав над літнимом, набірав
тексти. І то багатьма мовами: Клансь-
кою, гіспанською, німецькою, українською,
чача коректуру, редагував, словом, робив
такі книги, які й тепер придляються, які без
мезе б загинули навіки...

Що ж, давати, то правду він один дав жи-
ття (і продовжує давати!) понад ста п'ят-
десяти книжками: художня література —
поетія, проза, дятля книжки: спогади, не-
мюри, підручники, переклади...

Але спробуй забери з нього те все —
аласне писання, пошука автора, редак-
ційна текстів, їх набір у друкарні, читан-
ні коректури, саме друкування, розпо-
середження, бувають справді, як це зроби-
ти власні гроші, збіжкове для себе, — а йо-
му дай те ж авто, хороми-палаці, дажд над
морем, яхту і т. д. і т. п. — чи захочеш ти
комітисити, чи захочеш би так жити? Ду-
маєш...

Та що нам самим гадати, як би ан і по-
няли, коли десь потім, приналісно, сам як
прохочу бачити, а не матеріалістично, і від то-
го б не відійшов ніколи, навіть за умови,
що мені бачити анім життя дарують?

Гарний настрий усе до нього поверну-
ся, і, ясна річ, він почав фантазувати:

Знаєте що? А я б хотів скласти со-
бі таку, самостійну, анім зроби, як зроби
Бенджамін Франклін. Винахідник громо-
відводу, анім аж той скуюлий, що береже ко-
шми гриш, беріг для великої справ своєю
енергією, дотримувати суворої дисципліни,
вірив, довіряв, надіявся, любив людей.
Але чому яне в двадцять три свої літа
склав сам собі епіграфом, не добру? «Тут
показується величезна сила, величезна ви-
дачність Франкліна, як обкладина ста-
рої, пошарпаної книги. Але тайр не заги-
не, бо, як він вірив, йому написано долею
знову з'явитися в новому вимірі, переіла-
нотому й аправленому автором».

Хай він собі жартує, цей гуморист і
дополній головний редактор сатиричного
журналу «Мітла», а я, коли переілави
автографи різних людей, йому посвячені,
зупинив погляд на одному, а відтак і впли-
вав його. Там гадати, який величезний ро-
жити на жувині, не стануть для людини
змірюваним, якщо вони навчили Ті мі-
нше любити рідку землію!

4.
НЕ БЕЗ ПЕВНОЇ ЗАБЛУДНОСТІ я о-
страху, я все ж запитав його: звідки таке
незвичне для народженого в селі, у нього
ім? Він і не думав обриватися:

Знаєте собі, в нашому селі Петрія від
Дрогобицького повіту мешкає Василь Середя-
ків (прізвище, мабуть, від того, що жили
в центрі села, аж з ними розбавлять?) А
тут показується величезна сила, величезна ви-
дачність Франкліна, як обкладина ста-
рої, пошарпаної книги. Але тайр не заги-
не, бо, як він вірив, йому написано долею
знову з'явитися в новому вимірі, переіла-
нотому й аправленому автором».

Не забував пан Юліан і про два свої
«гріхи», два несповнені свої обов'язки: «Я
завжди хотів писати, але не мав часу, не
мудило йому що не день, не дають спо-
кої життя Перший — що досі не напи-
сав книгу спогадів про своє життя, не зі-
брав досі ні одну книгу з своїх віршів,
козаків, майже за шістдесят літ, матеріа-
лі не завершив документальну повість про
свого земляка, теж аргентинського емігран-
та Григорія Манейського свого часу, у
тридцять років, співривняно до гучного
процесу, ювілею у Варшаві міністра внут-
рішніх справ Другий «гріх» — що нікого не
хотів писати, не давав нікому своїх ви-
сказувань. Це тільки я такий дурний, що
пішов на це, нічого такого нема».

Як би там не було, але це треба усе-
діло, анім не забувати, анім не забувати
«Виданнямто Юліана Середяка» в Арген-
тині...

5.
ВІДОМА, в одній з кімнат Юліана Се-
редяка, на полицях полк стільки, планен-
кми шерегами, одна побіля другої тус-
ті й тонкі, зависокі й короткі, з коришче-
вом, зовсім різноманітні, з різними на-
зками книги. Його видавнич-
ном пущені у світ. Неповторний його запас.
Здається, тільки сигналізації та секретні
заставки, анім не бачити, анім не бачити
накисності. Це тільки я такий дурний, що
пішов на це, нічого такого нема».

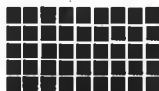
Ці книги призначені для персонального,
досі не баченої в Україні книжкової ані-
станції «Виданнямто Юліана Середяка»
в Києві. Ім же усе ма-
вільно виданий нявном, серед них і історич-

Це тисим символічно, що виставка завер-
шиться недалеко від того місця, де відч-
ні львів'яни підіслали нам ятині Іванові Фе-
дору.

Федір ЗУБАНІН
Буенос-Айрес — Київ

В.С. КОСЬКОГО, В.П. ПРИМАКА

CHERNOMOR
SOFT

НВО «ЧОРНОМОРСОФТ»

офіційний дилер фірм
HEWLETT PACKARD і MINOLTA
бізнес-партнер фірми **NOVELL**

бухгалтерські калькулятори Citizen і Casio;
сіткові програмні продукти фірми
NOVELL.

пропонує зі складів у Миколаєві:

комп'ютери 286-16 мhz (287); 1 MB RAM/40 MBHDD (MBL, США);
портативні комп'ютери Notebook 386.SX/25 MHz;
телефакси MINOLTA, PANASONIC і CANON;
телефони, радіотелефони та автовідповідачі;
Panasonic;
дискети 5.25", 1.2 MB;
термопапір для телефаксів;

Периферійне обладнання фірми HEWLETT-PACKARD:

усі види лазерних принтерів: від найпростішого HP LASERJET HP PLUS до принтера з вирішенням 600 точок на дюйм HP LASERJET4;
усі види струйних принтерів: від чорно-білого HP Deskjet 500 до кольорового графічного HP Paintjet XL 300 (300 точок на дюйм);
сканери чорно-білі HP Scanjet HP і кольорові HP Scanjet IIC;
плоттери форматів A4-A0, шпівні HP Draftpro Plotter та HP 7550 і струйні HP Designjet 600;
Комплекти витратних матеріалів.

Копіювальна техніка фірми

MINOLTA:

чудова конструкція;
всучасна надійність;
підвищена продуктивність;
робота в кольорі;
формати A3 та A4;
номпленти витратних матеріалів;
сервісне обслуговування.
Постачання одразу після оплати.

Наша адреса: м. Миколаїв, вул. Артилерійська, 7.
Тел.: (0512) 352190, 356091, 359955, 377966, 358386, 358585.
Факс: (0512) 359968 (цілодобово).

Пановел

Вас вітає брокерська фірма "Комерційні системи".

Ми співробітніємо з солідними діловими партнерами. Наші брокери пропонує вам оперативну допомогу в швидкій реалізації великих партій будь-яких товарів, сировини, продуктів.

Уклавши з нами угоду, панове, ви можете не сумніватися — в найкоротші строки інформація про ваш товар надійде на біржові торги найбільших бірж України, в комп'ютерну мережу передачі повідомлень Relcom, у рекламні оголошення й обов'язково

ДОСЯГНЕ покупця.

Наша брокерська фірма оперативно й вигідно придбасе для вас іст до гіломатеріали, меблі, сталь, алюміній, а також виробів з металів, вітчизняні й імпортові автомобілі, продукцію хімічного виробництва, сантехнічні виробні, верстати, обладнання, нерухомість то багато іншого.

Подевайте заявки на суму не менше
100.000 карбованців.

У нас немає проблем, панове. Їх не буде і у вас!

Для вас ми
працюємо без
вихідних
Факс (044) 203-07-25,
Телефон 031210 ALINA SU.

Адреса:
252021, Київ,
Новосільський узвіз, 9/2.
Телефон у Києві
201-47-92.

ДО НОВОГО РОКУ І ЩОДНЯ

З 20 грудня новорічна виставка-розпродаж еко-логічно чистих імпортованих продуктів харчування, оптом і в роздріб!

Відайте магазини СПОРТЕК за адресою:

Київ, пр-т Перемоги, 9/47, тел: 274-20-76, 274-21-25,

Київ, бульв. Лесі Українки, 28, тел.: 296-68-18.

Європейський асортимент, європейська якість,
мінімальні ціни. Оплата у ВКВ.

Кондитерські виробні, напої, дитяче харчування,
пиво.

СПОРТЕК і ST & KOLI — правильний вибір.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ВИДЕОТЕХНИКА

ВИДЕООБОРУДОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО
И ВЕЩАТЕЛЬНОГО КАЧЕСТВА
Студийные съемочные и монтажные комплексы
Оборудование форматов VHS,
MII, Betacam SP, Betacam 2000 PRO и D-3
Рабочие станции компьютерной анимации

WESCOM, Inc.

✉ Украина, 310046
Харьков, ул. Пожарского 2/10
Тел. (0572) 94-76-01, 95-96-74
93-40-75, 94-16-58
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

Фирма WESCOM, Inc. производит поставку и установку оборудования для телецентров и студий, систем кабельного телевидения, студий компьютерной анимации

ВИДЕО СТУДИЯМ, КАБЕЛЬНЫМ СЕТЯМ И ТЕЛЕКОМПАНИЯМ!

Предлагаем
изготовление заставок,
роликов и др.
с помощью видео и
компьютерной анимации
в обмен на эфирное
время.

Формат VHS,
другие по согласованию.
Приглашаем специалистов
в соответствующих областях.

ВСЕМ, КОМУ НУЖНА РЕКЛАМА!

Лучше и дешевле чем мы не делаем никто!

Телефоны в Киеве (044) 441-9747, 441-9610.
Факс (044) 443-0889, E-Mail: Sol@Direkt.Kiev.ua

КРУИЗЫ ЭКСТРА КЛАССА

PRIMEXDRESS

Одесса, 270091, ул. Загубанского, 10-А, тел. (0482) 33-05-83, 25-90-74, 22-72-82.
Телекс: 232188 TEMP SU.
Факс: 32-56-15.

ES&S (ELEKTRONIK SERVICE & VERTRIEB GmbH) Официальный представитель исследовательского института ДАЙМЛЕРА-БЕНЦА (МЕРСЕДЕС)

ПРЕДЛАГАЕТ

принять участие на конкурсной основе в семинаре по новейшим технологиям (февраль 1993 г., г. Берлин). Расходы по поездке за счет фирмы-организатора.

Для участия в конкурсе необходимо подать аннотацию разработки на русском языке с изложением проблемы, новизны, области применения. Премущество отдается новейшим

технологиям в области космоса, самолетостроения, материаловедения, химии, которые не имели промышленной реализации и могут быть внедрены с участием западных партнеров.

Срок подачи до 30 декабря 1992 г.
Совместная украинско-немецкая фирма «ЕСТУ».
Телефоны (044) 295-83-14; (044) 296-96-66.

FINCO

Финансовая компания «Финко»
(Российская Федерация, Москва)

оказывает помощь украинским фирмам и предприятиям в быстром переводе платежей из Украины в Россию за пять банковских дней по курсу 1,75 руб. : 1,00 руб.
Минимальная сумма 1 000 000 карбованцов.

Телефон представителя в Киеве:
(044) 432-84-83

ФИРМА «ТЕКАТА»

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК ДО НОВОГО РОКУ
ДЛЯ ВАШИХ КЛІЄНТІВ

Автовідпущення; мальовлюторні; телефакси; шкільні муртки; пухляки; жіночі пальта; спортивні костюми; езути; білизна; джинси; чоловічі костюми.

Оптова торгівля. Оплата в купонах.

Телефони у Києві: 274-39-88; 221-77-80; 221-77-84.

ПАНОВЕ!

У вас з'явилася чудова можливість придбати за готівку автомобілі ВАЗ, ГАЗ (експортний варіант).

Оплата у доларах США.

Акціонерне товариство «ПРОГРЕС» чекає вас.

Зателефонуйте зараз же!

М. Луганськ, тел. (064-2) 55-35-28.

Луганська область, м. Свердловськ, тел. (факс) (06434) 2-20-00.

М. Київ, тел. (044) 432-45-59. Телфакс 115719 KREM, телетайп 118387 РЕКОРД: ІСКРА 07138, 07124.

Українсько - Болгарське спільне підприємство "ГЛОБУС Лтд"

Розроблює:

авт- і електроприводні
болгарське виробництво
любих мадефікацій.

а також

всю гаму запчастин частей
є приналежностей к ним.

В том числі:

• електроніку і акустичні устаткування

• дизельні і газотурбодвигуни

• електронні і механічні датчики

За СКВ или ее биртору.

249047, г. Луганск, Тел. (0642) 87-82-25; 87-84-07

ул. О. Коваленко, 32 Факс: 82-22-04

Проблеми планування сім'ї, адекватності, неюють як тісні між собою спеціалістів та членів Коаліції Верховної Ради в справах жінок, зорієнтовані сім'ї, материнства та дитинства, діамант в радянській побутовій сім'ї з Хорватії, який перетворює доводило, що інші проблеми — це і інші проблеми. Під адекватністю мається на увазі міжнародна харитативна організація та світова федерація жінок, від покликати подальше життя (жіночому) такою назва з перекладом українською мовою). Доктор медичних наук Віктор Антун Лісець — помічником прадвідства цих організацій, більше того, він відповідає за країни Східної Європи. Він з особливим майже надбавками, пан Лісець з великою ентузіазмом відгукнувся в Україні «Алерту» (штаб-квартира представителів цих організацій розташована у США).

Антун ЛИСЕЦЬ:

«ВИ НАЙМОЧАЩЕ ВЕСНИ. АЛЕ ВИ МОЖЕТЕ ПОВЕРНУТИСЯ В ЛІТО»

— Пана Лісець, дружте за відповісти. Ви стільки уваги приділяєте жінкам, материнству, соціальному, зокрема українці, а той час як сама Хорватія значиться, на жаль, на лівому списку гарячих точок напруженої війни між військами НАТО і військами югославів від міжнародного рішення...

— Я розумію, що ви хочете сказати. Нашим країнам справді дістався майже однаковий випадок. І саме тому я краще розумію ваші болю, ніж краще добродій американців, який багату чужу, але не відчувати власний шпирі прикладі червоного «раю». Організації, які і репрезентують, ширі працюють допомогти Україні повернути «експропріовані» режими багатства — віру, мораль, здоров'я народу.

Ми не маємо великих коштів, але ми хочемо і можемо підтримати вас морально. По-перше, це найважливіше, ніж мільйонів субсидій — гроші розсипаються, навіть пісок між пальцями, а слово, правда, які ми приклади, буде цюте.

— З якою напруженістю міське ви приїхали в Україну?

— Для встановлення контактів з людьми, які мають бажання співпрацювати з нашими інституціями. Мета цієї співпраці — захист права на життя; найголовнішого права людини, дарованого Богом. Не має значення, народження чи ділознавчий, чи не розвивається в утробі матері, готується до відходу в інший світ чи ще не зачаті.

Наша діяльність складається з двох етапів: діагностики і терапії. Діагноз уже визначено — надто промовисті симптоми хвороби: замах на віру, а звідси — падіння моралі. Життєва демографічна ситуація, вбортні, знищення

здоров'я жінок і родючого щастя шлюбними методами планування сім'ї. Треба негайно приступити до інтенсивної терапії — відраження людських чеснот, заборони (державним законом) абортів та інших методів убивства не народжених.

Та буду відвертий, у вас дуже мало спеціалістів, які можуть зайнятися лікуванням нації. Я відвідав кілька пологових будинків, гінекологічних відділень, жіночих консультацій і був просто приголомшений: не тільки хворі, а й лікарі не знають елементарного. Наприклад, я привіз фільм про внутрішньоматочний розвиток дитини, і багато гінекологів зізналися, що побачили який на стрічці — тільки для них.

Так само «поновлю» за більшість шлюбів вплив спіралей та інших контрацептивних засобів. Ваші жінки просто змушувати цим повороті «експропріовані» смерті (насправді спіралі та таблетки не зберігають від запліднення, вони часто зовсім не досягають пілля). Ізміє здоров'я жінки зовсім погіршується: розвиваються анемії, гінекологічні захворювання, запалення судин, рідко молоді, запалення, які сприяють виставляти; навіть інфаркти міокарда зв'язані з використанням контрацептивних засобів. Великі капітали на здоров'я нації. Слава Богу, в багатьох країнах це вже зрозуміли і перестали користуватися «спіральками». Промисловість виробляє більшість фірм, що виготовляють спіралі, перетворює на башкити. Україна, навіть за матеріального благополуччя, не зможе належати до високорозвинутих країн, якщо її жінки ходитимуть із спіральками.

— Але, хочемо ми цього чи ні, існує така тенденція, як небезпечна вагітність. Вони на завадити від успішного наду. Отже, згідно з вашим твердженням, Україна там і на стави неможливо, бо завжди акцентується на «наслідок» громадян, які виникли «навагітності» — відмовляється від шкатулки материнства чи багатства...

Для неспівомови (як вважаю це слово без лапів) існує нешкідливий біологічний метод уникнення небезпечної вагітності. Вони багату, невідомі, бо не знають з фізіологією жінки: вона може завагітніти лише у певні дні місяця. Біологічний метод планування сім'ї — блискуче об'єднання австралійського лікаря Білінгса, але він майже невідомий нашим співвітчизникам і перекладається в цьому відношенні з українців. Очевидно, залізна заміна перекладає доступ не лише «ворожий Ідеології», а й надзвичайній медицині. Знаю наприклад Хорватії — імя Білінгса було заборонено в напад. Метод австралійки, скільки, символічно-термальний метод не можна було згадувати в курсі лекцій для студентів медичних аузів, а будь-які послання на них вилучалося з наукових статей. Прикладу випадком, коли з ефру імімі радіопередачу про натуральні методи планування сім'ї.

Отже, фізіологія жінки — майже державна таємниця для громадян України. Більше того, навіть викладачі медичного, які спеціалізуються в цьому напрямку медицини, дуже приблизно знають свій предмет. Ми можемо допомогти вам у розкритті цієї «таємниці».

А взагалі, пасієсьмо дати вам одну пораду. Не поспішайте з відкритою зустріччю перш ніж виїхати із Заходу. Я ширю обурююсь, ко-

ли чую, що світові організації «із співчуття» безплатно посилають в Україну протизаплідні таблетки. Це так гуманітарна допомога! Чого не астер зорієнту Гітлер — зроблять «дружби». Ці упаковки з ліками — зорон проти абортів, демографії. Аж Україна, на превеликий жаль, не може похвалитися перспективою. Життєва екологія та інші методи демографічної ситуації, коли помирає більше, ніж народжується, скільки вам недовору репутація — нація, яка вмирає. Без ризико зростає народнюваність — я вже не зачіпаю моральний бік справи — як не матимете майбутнього. Оси приклад, Мот бабусі і дідуся мали тринадцятеро дітей. Жили не в розмірній і над ними часто здійснювали закоханих родинах, які справді було матеріально легше — вони виховували всього по одній-дві дитини. Але сталося так, що жінки, які хотіли виховувати невеличкі сім'ї, і дрова життя колись замовили, по суті, вчили. В нашому роду було на початку розквіт, покладі дріст злузві, правдиві, прапра... Хто ж переміг? Це демографічний ризик тільки наприклад одного селя. Але ж саме дуже показую і для нації в цілому.

— Переконують тільки в газетній статті. В житті ось значно складніше. В інших випадках економічних умов багатотисяч родин призначені на аліменти. Важко бачити утиски себе найбільшому «наваротному», немілі дівчатам, які не мають грошей. Розуміють «жінки» і «жінки» навагітності, а це просто нещастя з боку суспільства.

— Згоден, якщо мати на увазі традиційне ставлення до таких родин. Але давайте подивимося на цю проблему з другого боку. Проти розквіту дівчатам не тільки не мають грошей, але й «наваротні», які «допомогають» зорієнтувати й протизаплідні засоби між замонами. Звичайною мірою «жінки» руйнують державу. Ви кажете, у вас немає грошей, тому безглуздо мати багату дитину. Не перерада. Я вже не кажу про ті кошти, які ботимось витратити на озброєння, армію, космос. Не будемо «розоздоровити» Україну. Визнаємо, що існують величезні видатки — на медицину. Як відповісти, скільки у вас примінь для абортів? Скільки обладнання в лікарнях і тисячі медиків з відповідними зарплатами — і вся ця величезна сума грошей призначена для... байдужості. А ви перерада їх для жінки, яка підтримує багатотисяч родинам. Побачте, це проблема не в контекст, а в тому, на що їх викладають. Це створює свої пугучіх персон до щастя і не вигадують. Як відверто зізнався на один інфанта, який не буде грошей — не буде в нас грошей. У цих словах — сут державної політики з планування сім'ї.

— Завтра ви повертаєтесь додому. Як розраховуєте використати величезні плани на співпрацювати, а доवास займатися роз'ясненнями «жінки»?

— Як дуже задоволений наслідками візиту. Багато спеціалістів викликав великий інтерес. Із самої програми поговорили на співпрацю. Мав цікаві зустрічі в Міністерстві охорони здоров'я, Комісії в справах жінок, охороні сі-

м'ї, материнства та дитинства. Мот співрозмовники погоджувалися з багатьма ідеями наших організацій. Усе обіцяють. На жаль, і прикрикливо, на які у нас не звертають належної уваги.

Ви боретесь за економічні, політичні зміни в країні. Охорона здоров'я і дитинства створює позулу. Зрозумійте, не може Україна адекватно такою медичною. Ваші лікарі створюють проти нас. Гроші бою переконають для здоров'я ваших жінок було б багату ліпше, ніжби посадили всі оті ваші спеціалізовані гінекологічні відділення та аптеки. А Закон про охорону здоров'я, як який, чужо, покладає стільки напад! Особливо там, де нається про материнство і дитинства. Це ж програма ІППО (сумовою домою організації, яка швидко борється за знищення зародку, ніж з якою зорієнтування), тільки перекладена з англійської на українську. Цього закону не можна допустити. Якщо ви не зрозумієте, — через 10—20 років буде пізно.

— Навіщо, повинна здійснитися велика моральна революція, повернут на 180 градусів у напрямку моралі, щоб наважити на відмову від шкатулки закону. Заборона абортів, створення чіткої антиматеринської контрацепції, призначення підлітків лікарської практики. Це ж було історія.

— Звичайно, однією заборону не зарадить. Давайте ж перевертати свідомість — пропонуємо здорові моральні способи життя, подружню вірність (між іншим, СНІД інколи переноситься й подружньою вірністю), а не тільки одні пошуки, яким обидіються президенти дадох держав в аеропорту. Гіада, чатчі зрозуміють цей напад. У Хорватії, де не мають грошей, триває така моральна революція. Наша Конституція захищає право на народження, що відразу відомо на громадську думку. В Атенях навіть за рецептами, які правили, не відпускають контрацептивних засобів. Існують спеціальні програми: як зберегти життя людини. Необхідні зміни введено в шкільній підручній книжці, в народних школах, безпосередньо через церкву, засоби масової інформації. Одне слово, переорієнтувати людину, а не тільки наслідок справних їх чеснот. Можливо, це видасться нам дивним, але ми хвилюємо в своїй гарній чужості. Як ви стільки часу стоїть мислячи для сербських справді, ми світлюємо перемогу — хорватський лікарні відмовляються ставити невироджені співвітчизники.

Отже, закінчуючи розмову, ще раз благаю — не бійтеся дітей. За будь-яких обставин, незалежно від того, бажана вагітність чи ні, здоров'я дитина чи хворя, любіть її і зберігайте життя. Україна завжди важких випробувань. Нині ви живете на початку зміни, після тризної і важкої зими. І в віру, але не допустити повторення моральної відраження згірш нас. Наші не повинні цезати з лиця землі.

Інтерв'ю вела Людмила КОХАНЕЦЬ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ГОЛОС України
ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
УКРАЇНИ
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор **Сергій ПРАВДЕНКО**.
РЕДАКЦІЯ: **Антоні ГОРЮХ**, перший заступник головного редактора **Олександр БІЛИК**, заступник головного редактора **Володимир КРАСНОДЕМ'ЯНИН**, **Борис СІДІРЕНКО**, заступник головного редактора **Анатолій СОЛОНЬСЬКИЙ**, редактор **Віталій СУДІДА**, відповідальний секретар.
Адреса редакції: **ТЕЛЕФОН:** для довідок — 441-89-41; 441-89-46; **факс:** — 224-77-54; **адреса:** розсилки — 441-89-24.
© Уважати не поважаємо. 441-89-24.
© Листувати з читачами тільки на сторінках газети.

В редакції на завади поділяють позицію авторів публікацій.
© За точністю викладення фактів відповідальність несе автор.
Застага виконати з дати виходу (крім редакції в редакції) української прес-сервісним мовним.
Індекс 80855.
Загальний тираж 1 2 3 4 5 6 7 9
Зам. 0311243.